

премошћење

Реј Робинсон

БОГ ВИЧЕ БУУУ

НАПУСТИЛИ СМО ФАБРИЧКЕ КАПИЈЕ

и он нас је повезао горе у брда, горе и преко уских путева кроз вре-
сишта Блек Хамблтона до уобичајеног места, кратка шетња дуж чо-
банске стазе до Дантеовог Круга, спаљеног вреса који пуцкета под на-
шим патикама, дивље животиње беже, стиги смо до ивице

два мушкарца један поред другог, прсти сплетени
капуљаче навучене да штите од ветра
његов палац трља мој длан

предео се утапа у језиву наранцасту замагљеност Тисајда, ICI* у
ноћном цветну, уличне светиљке као свитци и фарови кола сада удаље-
ни двадесет миља, место у коме смо живели и радили и претварали се
да нисмо заљубљени

* Imperial Chemical Industries – Империјална хемијска индустрија

само сам видео јебимепоглед на крају линије 7 одмах поред машине с лепљивом траком

само сам видео волимтеосмех преко кутије с ручком у кантини

огромно црно ништавило одозго пада сасвим полако у наранџастост

било је то место које је увек било сада а све оно онамо доле било је нестало, али само на тренутак, јер двосложни фруласт зов барске шљуке био је фабричко звоно које нас је неуљудно враћало натраг

али онда тај ветар који је дувао био је његов дах који је шуморио уз моје ухо *волимџе* – глас у таму моје капуљаче – *охбожекакоџеволим* – пронашао сам његов тврд, влажан, храпав пољубац, слеђене кврге његових прстију како хватају моје лице и ми смо се држали тако док обојица нисмо почели да дрхтимо

јер нисмо желели да се вратимо онамо доле
никада нисмо желели да одемо натраг доле

РЕЗ

Склопљених очију, Роберт лежи у кревету и слуша како Синтија клепеће по кући. Кијање, искашљавање, плескање, бубњање, ударање и трескање постали су чудно охрабрујућ прелудијум у његов дан. Они га враћају к свести, а онда је поново губи све док он, исто тако, није потпуно будан.

Замишља њене прсте како клизе кроз њену густу, влажну косу, како слепоочнице масирају дуги, витки палчеви. Њена глава боли – мора. Боли као да ће мозак да јој експлодира, а она се бори да га задржи унутра. Постаје редовна појава, те сесије поподневног пијанчења недељом. То је проблем, али он не каже ништа. А синоћ је морао да је на рукама донесе кући, натраг овамо на управо овај кревет на коме ју је разденуо.

Па и ако је знао да не би требало, учинио је.

Шушкање папуча по поду: пробија се натраг у спаваћу собу. Иако је он много тежи од њих двоје, његови кораци су као цупкање на врховима прстију неке балерине у поређењу с њеним корацима слончета.

Њено детињство у дворишту на фарми с пространим просторијама да се по њима јурца, његово пуно шапата у приградским собичцима, отац у радној соби ради, увек ради. Ходање по љускама од јаја и на врховима прстију, научио је да хода као принцеца.

Сркути: она нагиње велику шољу кафе ка својим уснама боје јагњећег котлета и затим је одлаже.

Клик-клак упаљача док припаљује бенсон.

Понекад му погледа у лице с таквом озбиљношћу и каже, Да ли ме волиш? Наравно, каже он. А она онда каже, Али ја тебе волим више. Да, али моја љубав према теби је шира, каже он, ширећи своје руке и врхове прстију. Она учини исто и они су на крст разапети љубавници, његова брада почива на врху њене главе. Стварно није фер, она лажно цвили њему у груди. Руке се склапају у загрљај, он је обухвата и шапуће, Не бих могао да те волим још више, ћуркице.

Осам месеци је можда кратак прериод, али њихова љубав већ има боју година.

Он замишља њену кућну хаљину обмотану око њене коже, и пита се, Да ли се она сећа?

То питање му тутњи у лобањи.

То је фиока која се извлачи: фиока за гаћице и грудњаке. А то је брз шушањ тканине о кожу: она навлачи гаћице. А онда с леђима окренутим ка њему – како се он не би окренуо и видео – она смакне своју спаваћицу с рамена, пусти је да падне на под: нежан флифлуф звук. Она увлачи ваздух кроз зубе и скида јучерашњи бели спортски грудњак, замењујући га сличним. Навлачи га преко главе, руке кроз дебеле бретеле.

А онда га убаца на леву страну.

Увек воде љубав по мраку. Она лебди високо над њим, кукови се њишу као таласи на обали, пантљика њеног грудњака као сигнална светлост се приближава, још је ближе, а онда се бледа сенка удаљава од њега винувши се у вис. Испушта меке звуке док он посматра, а он се понекад изгуби у том позоришту и посегне руком да је додирне. Али она га притисне доле, пламсаве очи говоре у тами спаваће собе.

Врата ормана шкрипе, вешалице звецкају. Она облачи своју униформу. Њена боја: плава боја боце 'Магнезијумовог млека'. Ту уску плаву униформу коју носи у салону где ради у Хај Стриту.

Није планирао да то учини. Није размишљао. Али она је отворила очи на тренутак, трептала му у лице, и мора да је видела израз који је тамо био исписан, јер апостроф усамљене сузе, осветљен светлошћу лампе, склизнуо јој је низ образ. Одваљала се од њега, навлачећи чар-

шав преко разоткривене коже. Хтео је тада да је загрли, да јој каже по ко зна који пут да му је жао, да је оно што је управо урадио било неопростиво, али свакако да то није било битно, јер они су волели једно друго више него...

Али није могао.

Јурнуо је у башту и ухватио се за ограду, дишући дубоко, само дишући. Звук потока у дну баште допирао је до њега – дошло је до ваздушастог дијалога међу њима.

Она провлачи четку кроз косу. Звиждукави, продорни звуци, уклањају чворове – она их зове клинови. Сада се јако поноси својом косом; никада није помислила да ће опет бити оволико дугачка. Сада је дуга као његова, и исте је боје – Дамерара беж, тако је она назива. Често их бркају за брата и сестру, само што су његове очи скоро зелене као 'Листерин', а њене су спаљено тамнобраон, 'малтесер' браон боје.

Кревет се помери док она седа.

Жели да се она привије уз његово топло тело, да сакрије своје лице у његову косу. С том помишљу, он допусти слабашан смешак да му искриви усне, а онда се бори да их опусти, јер би она могла да се сети, и шта би она помислила о таквом смешку?

Наравно да он прави грешке.

Пијан, он често лежи у кревету поред ње, милујући јој лице, руке, њене ноге, преклињући је да га пусти на њену „добру” дојку. Извини, она увек каже. Једноставно не могу. Исцртаће линију ситним пољупцима доле до његове жудње, узвраћајући му. Савијаће је, преклапаће је, док не буде опуштана и постане мека од љубави.

Једном је покушао да уђе под туш са њом. Она се сва скупила у углу и од вриске закрвавила у лицу: **НАПОЉЕ ТИ ПРАВО ЈЕБЕНО КОПИЛЕ**. Безброј дана је прошло пре него што му је допустила да је поново држи, без даха му ударајући у груди.

Копиле. Копиле. Копиле.

Она испушта ваздух кроз зубе, затим цигарета ка њеним уснама: неколико пт-пт звукова док је она сагорева до пикавца. Мислио сам да си престала, сећа се да је рекао. Смехом је испустила дим и рекла, „чему то?”

Замишља је како поспано гледа на гомилу одеће развучене преко пода, разбацане у ходу само пре неколико сати, можда покушавајући да се сети како је стигла кући.

Пт... пт-пт... пт...

Али синоћ је гледао.

Био је уплашен величином. Грубо касапљење које се протезало од врха њеног пазуха до њене грудне кости. Читави сантиметри. Санти-

метри с браон брљотином од брадавице у средини. Увијена, равна, непожељна. Био је изненађен да је уопште имала брадавицу, очекујући да је све то отишло. Било је тако различито од онога како је замишљао. Требало је да буде мало и уредно, а не као да је то унаказио Франкенштајн, не тај груби руб кољача, као да је хирург користио зарђалу кашику да просече кроз кожу и извуче њену лимфу и грудно ткиво. Да, биће уредно и танко и он ће пратити ту деликатну линију својим језиком. И с грозницом младости, та анимална похота у њиховим венама што натапа кревет, они ће утонати, урањајући једно у друго. Ујутро, он ће убацили њен силиконски лажњак себи у панталоне и парадирати по спаваћој соби као неки чипендејл стриптизер. Исусе, како би се она смејала, дахтала да дође до даха. Некада усахла од стида и опрезна, сада процветала у бестидни понос.

Ја сам у ремисији.

Њен израз је одбијао да одрази чисту наду те тврдње. Мора да иде у болницу свака три месеца. Када би јој бар увереност специјалисте нешто значила.

Али ја знам да ми није још много остало. То је одмах ту иза угла. Ти си моја последња шанса за Љубав.

Он тада носи шешир слушаоца, шешир стрпљивог брижника. Али тај шешир је лажан и једноставно му не пасује и не одговара. Он претуром кроз своју замишљену кутију за шешире тражећи неки поштенији, али после извесног времена ноге га носе из те собе у неку другу, да буде сам са својим неизрецивим, нелојалним страховањима.

Понекад када је држи жели да његове добре ћелије уђу у њене, прочисте је на неки начин.

Понекад када је у њој осећа да јебе гроб.

Шумови ногу по поду ка узглављу кревета – да ли се она нагиње, гледа? Она мало повлачи уназад танак чаршав, преко његовог рамена. А онда још мало, све док не пређе његово бедро. Она уклони неколико длака косе с његовог образа. Он замишља своје тело: меко и заобљено наспрам њеног: гипког, бледог, скоро мишићавог.

Лажно представља симптоме као да га неко буди. Долази до даха, плашећи се речи, желећи да има прилику да премота филм од претходне ноћи, да га некако измени, исецка, уплете, исече читаву ту сцену.

Здраво.

Мораће да отвори очи, јер то не може да избегне.

Она га проматра меко.

Откуд то да си јутрос тако будан?

Брзо баци поглед на њу, трепћући, кроз сном замршену косу. Запањен је; у мраку собе једва може да назре: нашминкана је; маскара, сасвим мало тамне сенке за очи, и руж за усне – роза боје Пепто-Бисмола.

Он привуче њено топло тело доле к себи и љуби је у врат, опојан, познат мирис жене коју обожава, нежно пребира по жицама свог либида.

Она му говори у врат, Исусе. Јесам ли синоћ била потпуно одузета? Таласи. Таласи узбуђења обливају га.

Да, тако некако.

Држи је на растојању руке и његов поглед лута од необичности њеног нашминканог лица до левог испупчења на њеној хаљини, и он мисли како она види да он гледа. Окрене се на другу страну, повлачећи чаршав натраг до своје браде.

Оно што он сматра да је љубав већ почиње да нестаје унутар самог себе, пресавијајући се, исечена као папир, оригами патка, нешто чудно с оштрим ивицама које се покрећу ако их додирнеш. Патка шири своја крила и маше наоколо у њему. Моли је да оде, себи говори да се једноставно глупо понаша, али његово тело је у кавезу страха и гађења.

Украде брз поглед на сат који се смеши: осам и двадесет. Шест сати и он ће бити у оној превеликој, тихој канцеларији у фабрици, чекајући да он и његове бриге осете слатко намирисан ваздух, та тишина испрекидана секретарициним митраљезом који рата-тата-рата по пластичној QWERTY тастатури.

Он то осећа: она му посматра потиљак, мислећи својим тајним мислима. Кревет утоне иза њега наново када се она покрене. Мекоћа њених усана и топлина њеног даха играју му по образу. Једно слатко Волим Те уплови у његово ухо пре него што она устане с кревета, покупи свој капут и зазвекца кључевима скидајући их с куке.

Он уздахне затим удахне, спреман да довикне ВОЛИМ ТЕ.

Али касно је; отишла је.

Размакне завесе у спаваћој соби. Сива јутарња светлост испуни собу као главобоља. Извуче фиоку од ноћног сточића поред кревета и извади у кожу увезан Филофакс роковник. У једном од унутрашњих џепова налази се фотографија, сакривена из Синтијиног албума. Поново уђе у кревет и пажљиво извуче фотографију.

Слика Синтије, лежи на некој плажи њена кожа боје бундеве која почиње да добија бронзану боју. Доњи део бикинија љубичасте боје плавог парадајза, мршава, изгледа мокра као да је управо изашла из мора. Једна нога подигнута, лењо. Не зна ко је направио снимак – само се нада да то није био неки мушкарац.

Погледај их: две дојке – две савршене дојке без грешке. А кожа од испод њеног пазуха до грудне кости – мека као у бебе. Беспрекорна.

Питао се да ли је рак већ чинио своје зло.

Мисли о другим мушкарцима, узимају, љубе, сисају. Или још горе – игноришу.

Он очајнички жели да она оригами патка постане лабуд, засењујуће бели лабуд, а да се лабуд појави пред њом сваког пута када воде љубав, како она, не само да би видела лабуда тамо одраженог, већ да осети да тај одсјај њој припада док она лебди високо горе, док се кукови ломе као таласи о њега. Он жели да њена бледа сенка буде одливена у дубоким водама како би он могао да је тамо заувек држи, за случај да – како то она стално инсистира – она икада оде. За случај да ова ствар нестане потпуно.

Он жели да његова душа буде огледало њеног погледа, и њеног смеха.

Искочи из кревета, и покушавајући да хода корацима слончета, он тражи по кухињи маказе, извлачећи фиоке по кухињи, све док не угледа наранџасте ручице на дасци за цеђење посуђа. Погледа по последњи пут, прислони усне на савршену слику, затим пресавије фотографију, и још једном, и још једном у њу саму.

Почне да сече.

ЕЛЕКТРИЦИТЕТ

и ево даха
и ево поветарца
ево светлуцања

Опет су овде.

Сенке се крећу свуд око мене, дишу статичним дахом, намиришем их у зујању док клиииизајући завлаче унутра својим дугачким прсти-ма, голицајући прекидач и боје, слатке боје су ту обмотавају своје руке око мене као да ме воле

Меко ударање
Варнице.
Цикацакасте линије.

Заједбани сићушни инсекти пузе ми кроз руке.
Зашто баш сад.

Понекад су то светиљке. Свет се убрзава и мораш да се дочепаш нечега као да си заборавио шта је земљина тежа. Земља поскакује у страну од тебе и ти јеби га паничиш паничиш паничиш.

Понекад Бог викне БУУУ теби у душу, његов дах те обори на под.

Понекад је то као да ти топло цурење воде иде од стопала у главу.

Понекад људи немају никаквог смисла, посматраш како им се покрећу уста, али ти чујеш само уууу ииии аааа.

Понекад ти се вилица тресе, отвара се и затвара као риба, а језик ти је комад хрскавице у твојој губици и не можеш да жваћеш.

Понекад нема никаквог осећања
само снажан ударац бам, удахнеш, и мрачан електрицитет.

Могла сам да осетим како цврчи у мојој глави. Стратички шум на грамофонској плочи. Јаје се пржи у некој удаљеној кухињи. Исусе, приближавао се. И то један јак. И знала сам: убрзо ћу се наћи доле на бетону, ноге и руке ће се трести, очи ће колутати, језик ће бити исплажен. Проверила сам тло да нема псећих гована – нисам желела да уништим хаљину више него што морам. Преклопила сам шаке преко уста.

МММММг ЕРРРРммммг

Кажу да имам снагу десет мушкараца кад имам напад. Колико је то жена? То је само једна од глупости коју они паметњаковићи кажу. Као: „Бојим се да кажем да ћеш остати на пилулама *заувек*. То им је омиљена. А то ме натера да се смејем како они увек доврше са *бојим се да кажем* као да их је, јебига, уопште брига. И зато ја кажем хоћете да кажете док не рикнем? Онда покушавају да ме збуне својим крупним речима. Али паметнија сам ја него што они мисле. Цео свој живот сам, јебига, провела слушајући како ми цвањају. Читавог ме живота подсећају, као да могу да заборавим. Ради твоје безбедности – колико сам то пута чула? Међутим, могу да засмејем људе и да их наведем да одврате поглед и да плачу. Али ја их не кривим. То мора да изгледа грозно. Клинци у дому за збрињавање много су то волели. Ја бих дошла к себи, а они би се нагињали нада мнош, певушили и упирали прстима.

Има напад епилепсије. Епи епи епи епи.

Паметњаковићи су ми скенирали главу кад сам била детенце. Имам ову велику квргу, одмах изнад левог уха. Она је на месту којим сам ударила када ме је мама бацила низ степенице кад сам била беба. Зато што никако да престанем да плачем. Није јој сметало да то призна. И тада су почели моји први напади.

Они паметњаковићи то зову мојим епилептичким фокусом.

Имала сам седам или осам година, кад су предложили ту глупу идеју да би некако требало да покушају да ме *извуку* из напада, због начина на који држим руке стиснуте испод браде. Мислили су да би тиме што би ми раставили руке, ја била излечена. Немају, јебига, појма. Стварно немају. Нико од њих нема. И могла сам да се сетим да када сам почела да вриштим, наједном би се ту створила Мама и когод се ту нашао, раширених руку, спремни да покушају да ме *извуку*. Али никада нису. И дигли су руке од тога онога дана када сам их имала педесетак, један за другим па су морали да зову хитну помоћ.

ФАН-ТАСТИЧНА СПАСТИЧНА. Тако су ме деца у дому за збрињавање звала.

мммммгрииииихиииијаааааНИИИИИИ

Увек зурила у таваницу, у светиљке што висе на таваници. У супермаркету, у кухињи, у дневној соби, у учионици, у гардероби на послу. Пошто су ме превозили на колицима кроз ходнике болнице, светиљке су блескале, зујале поред мене као на апаратима за игре на срећу под сводовима. Тежина, притисак, зујање. Електрицитет пролази кроз моје тело као да покушавам да серем кроз моју кожу, моје поре, да исерем све оно што неваља.

МММММгриигрииигрии грии хиииииијааааа ЕРРРРГХ ЕРРРГХ

За тренутак сам помислила да умирем. Лажни аларм. Дешава се понекад. Мали дремеж. Смиреност. Мозак као да ми је нахерен. Знала сам да ако бих макар могла да средим дисање, могао би некако да нестане, могао би да прође.

херниеррррГГГГХХХ хергх ХЕРРР хергх

Једном сам имала напад и пала у ватру. Хтела сам да узмем чај. Ишла сам преко дневне собе преко тепиха испред камина. Одмах по-

ред Донове столице на којој је увек седео испред телевизора, даљински у једној руци пиво у другој.

Дон. Мамин човек.

Само је зурио. Седео тамо и зурио као да то није раније видео. Ноге су ми се искривиле и ја сам пала. Кошуља и кожа горе. Смрад паљевине. Бол већи од бола па га и не осећаш. Леђа ми се топе, а крв испуњава уста укусом рђе. Изгледало је као да су му биле потребне читаве недеље да се подигне из столице. Зграбио ме је за руке и извукао на тепих испред камина, борећи се да ме окрене.

Још увек могу да видим поглед у његовим очима: хтео је да изгорим.

ЕРРРГХ ЕРРРГХ

Четири глатка оживља, кривудају при дну мојих леђа. Дон је рекао да су као црви који се копрцају ка мојој задњици, покушавајући да уђу у своју рупу. Мислио је да је то страшно смешно; умало да повратим. Тело ми је покривено сребрним мрљама, распореним оживљцима. Имам дуг пут да паднем и ја пуно падам. Знала сам да ћу ускоро бити доле, лежати у бари мокраће и зноја.

мммммгрииииихиииијаааааНИИИИИИ

Кажем себи мисли својом главом Лили – мисли јеби га својом измореном главом.

Устала сам, скинула јакну и положила је на тло.

Клекнула сам и преврнула се на леђа.

И чекала бих да дође напад. Да ми се дух распори из мене и врати ме у онај тренутак, када и ако не бих могла да ходам могла бих да летим. Летим доле низ степенице ка последњем степену. Чекала на тај тренутак када машем својим лактовима као укрупљеним искрзаним крилима и тај поветарац тишине и миља да ме облије. И то је било тада, непосредно пред таму, да сам угледала лик Маме иза гомиле конзерви у супермаркету, како се крије од јеби га њеног малог осећања нелагодности.

- - - - -

Ако епилепсија има неко лице, онда оно изгледа нешто као моје: мало искривљено, оживљци по обрви и челу и бради. Остаци модрица и црних модрица око очију. У устима: оживљци и рупе где су одгрижене комади. Недостају зуби, исечене десни. А очи: то зујање, та ватра

се скрива одмах иза очију – то је као телефон кад звони, па чека да неко подигне слушалицу. Ту особу, ту ствар ја никада не успевам да видим. Сеновите прилике. Само тамо осећам њихове руке, њихове прсте како клизе у моју лобању, и онда је ту тај мртав тон. Никада нема по руке на секретарици, само Бог виче БУУУ низ линију и јеби га слатко се смеје на мој рачун.

Погледала сам у своју главу, моју лобању у огледалу и додирнула је прстима. Покушавала сам да замислим шта има унутра. Мој мозак, тај комад меса – замишљала сам да могу да га видим. Један комад се ди у својим соковима, зврји. Електрицитет као неко шумљење у даљини. Замишљала сам како се јако смрачило у купатилу и ја сам скинула врх моје лобање. Нагнула сам главу у напред и светла су испунила собу. Наранџаста и црвена и љубичаста. То сам била ја тамо. Ја. И била сам свака боја дуге.

Било је дивно, као божићне светиљке на обали у Блекпулу. Сијају и трепере као разнобојне звезде. Наједном сам се сетила речи из моје књиге *Ноћно небо*. Плаве звезде су вруће оне црвене су хладне. Леонида. Андромеда. Небула.

Погледала сам себи у главу и видела галаксије и сазвежђа тамо.
Видела сам електрично месо.

(Одломак из истоименог романа)

РЕЈ РОБИНСОН је истакнути британски романиста млађе генерације и награђивани писац кратких прича. Рођен је Северном Јоркширу 1971, а живи у Манчестеру.

Дипломирао је на Уметничкој академији у Ливерпулу, где је студирао графички дизајн, а постдипломске студије је завршио на Универзитету у Ланкастеру, где је стекао докторат из области креативног писања 2006. године.

Аутор је романа *Елекџришшиџиџи* и *Човек без*. Приче су му објављене у књижевним часописима (*Transmission, Succour*), а за њих је добио и бројне награде, укључујући и награду „Филип Гуд” за кратку причу „Рез”.

Превео са енглеског и белешку сачинио ЂОРЂЕ КРИВОКАПИЋ